

Stockholm stads handlingsplan för minskad spridning av mikroplast

Naturvårdsverksets webinarium
2024-06-10

Uppdraget och framtagandet

Kommunfullmäktige ger i budgeten för 2018 Miljö- och hälsoskyddsnämnden i uppdrag att;

”... intensifiera arbetet med att undersöka vilka källor som lokalt orsakar spridning av mikroplaster och i samråd med berörda nämnder ta fram en handlingsplan för att minska spridningen av mikroplaster”.

- Många verksamheter i en kommun är berörda av mikroplastfrågan
- Arbetsgrupp:
 - Miljöförvaltningen
 - Stockholm Vatten och Avfall
 - Trafikkontoret
 - Fastighetskontoret
 - Idrottsförvaltningen
 - Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

Källor till mikroplast i Stockholms stad

Stora

Medel-
stora

Spridningsvägar:

- **Avloppsvatten och slam, dagvatten**, snöhantering, deposition från luft samt sandsopning och sandupptag

Recipenter:

- **Sjöar, vattendrag, kustvatten**, mark, jordbruksmark, gruvdeponi

Källa: IVL rapport C334, 2018

Handlingsplan mikroplast

- Beslutad i kommunfullmäktige 27 januari 2020
- 13 kapitel med 50 åtgärder som omfattar både källor och spridningsvägar
 - Direkta
 - Kunskapshöjande
 - Utbildande

Miljöbarometern

Åtgärder Bakgrund

Gruppera: Status Slutår

Filtrera: Status Slutår Ansvar

Genomförd Genomförs kontinuerligt Pågående

Planerad

Åtgärd	Slutår	Ansvar
Genomförd		
☒ 2.11 Vattenskräpkorg	2020	Miljöförvaltningen Stockholms Hamnar
Genomförs kontinuerligt		
☒ 2.04 Se över papperskorgar	∞	Stadsdelsförvaltningarna Trafikkontoret
☒ 2.06A Information om nedskräpning i skolor och förskolor	∞	Stadsdelsförvaltningarna Trafikkontoret Utbildningsförvaltningen
☒ 2.06B Genomföra informationsinsatser innehållande nudging	∞	Stockholm Vatten och Avfall Trafikkontoret
☒ 2.07A Stockholmsvärdar	∞	Arbetsmarknadsförvaltningen Trafikkontoret

2.11 Vattenskräpkorg

Foto: Seabin Project

2.11 Genomföra pilotprojekt eller utredning gällande sjöbaserade anordningar eller barriärer för automatisk uppsamling av skräp i vattenmiljö.

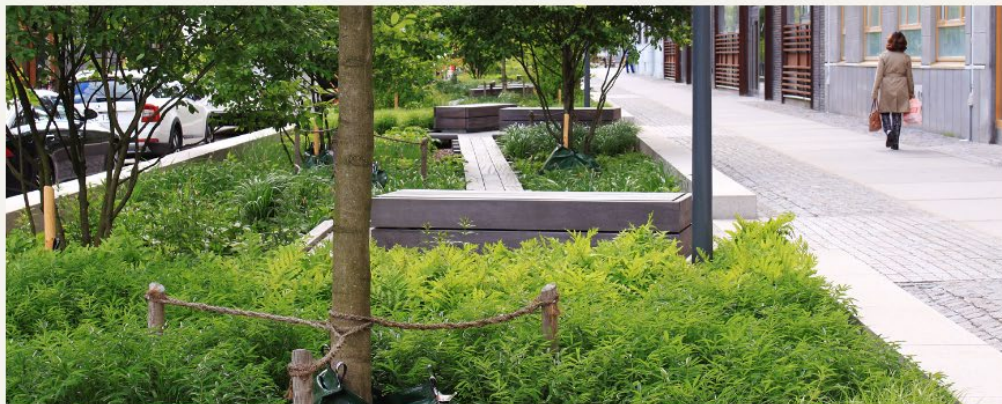
För att hantera skräp som hamnat i vattnet vid till exempel sjönära verksamheter finns olika tekniska lösningar. En av dessa är utformad som en vattenbaserad soptunna som kan fånga cirka 1,5 kg flytande skräp om dagen och som kan placeras i exempelvis hamnar. Tunnan suger upp vatten som passerar genom korgen med hjälp av en pump. Vattnet går igenom korgen och skräpet fångas i en påse som kan innehålla upp till 20 kg skräp. Under 2018 etablerade Klara Strandcafé två sådana tunnor i Riddarfjärden bredvid Stadshusbron. De ska även ha testats i Helsingfors, Åbo och Vasa under 2017, dock med okända resultat.

En utvärdering av tunnorna vid Stadshusbron bör genomföras under 2020 i samverkan med Stockholms Hamnar samt Klara Strandcafé.

Åtgärdsstatus: Genomförd 2020

Miljöbarometern

Dagvatten och bräddning

Regnbäddar på Jaktgatan i Norra Djurgårdsstaden.

Dagvatten är en viktig transportväg för mikroplast i den urbana miljön.

Dagvatten bildas när regn eller smältande snö rinner på asfalt eller andra hårdgjorda markytor. Den hårda ytan hindrar vattnet från att sjunka ner i marken. När dagvattnet leds bort för det med sig föroreningar och partiklar till sjöar och vattendrag. Bara en mindre del av allt dagvatten renas.

Dagvattnet sprider mikroplast från många olika källor. Enligt bakgrundssrapporten från IVL Svenska miljöinstitutet uppskattas cirka 320 ton per år spridas via dagvatten endast från däckslitage.

Åtgärder

Bakgrund

Miljömål

- > Miljöprogram 2020-2023
 - Klimathandlingsplan 2020-2023
 - Framkomlighetsstrategi
 - Stockholms stads cykelplan
- ∨ Handlingsplan Mikroplast
 - Mikroplast - Alla åtgärder
 - > Däck och vägmarkeringsprodukter
 - > Nedskräpning
 - > Byggnader och infrastruktur
 - > Konstgräsplaner och lektyor
 - > Textiltvätt
 - > Avfallshantering
 - > Båtbottenfärg och båtverksamhet
 - > Kemiska och kosmetiska produkter
 - > Plasthantering vid olika verksamheter
 - ∨ **Dagvatten och bräddning**
 - 10.1 Utvärdering av dagvattenanläggningar
 - 10.2 Utredda rening av dagvatten
 - 10.3 Verka för minskning av bräddning

LICENTIATE THESIS

Microplastics in the urban environment

Concentrations and composition in stormwater sediments and UV-degradation of common litter

Lisa Öborn

Urban Water Engineering

Viktiga faktorer och fortsatta arbetet mikroplastarbetet

- En nyckel till framgångsrikt genomförande; egen miljökompetens hos förvaltningar och bolag
- Formulering av åtgärder – att ha tidsaspekten i genomförandet i åtanke när planer och åtgärder formuleras
- Kemikalicentrums stöd - viktigt för utveckling av arbetet, stödet bidrar med helhetsperspektiv
- Handlingsplanen har visat på betydelsen av och ökat medvetenheten för mikroplastfrågan som nyare miljöproblem för staden

Tack för att ni lyssnade!

Lisa Öborn

lisa.oborn@stockholm.se